

Kvalifikationskrav beslutade 2021-06-21

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
Gemensamma grunder anläggning					
ARBETSMILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET	Arbetsmiljö grund	Ska kunna beskriva arbetsmiljölagar och regler, praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete.	Ska kunna förklara den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen. Ska kunna förklara individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö, det egna ansvaret i att följa den upprättade arbetsmiljöplanen. Ska kunna förklara arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning.	Ska kunna tillgodogöra sig information ur Arbetsmiljöverkets föreskrifter gällande säkerheten på arbetsplatsen. Ska kunna medverka i ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete för att säkerställa sin egen och andras arbetsmiljö. Ska kunna upprätta och följa en enkel riskanalys/riskbedömning.	Ska självständigt kunna planera och på ett säkert sätt utföra arbete i daglig produktion. Ska självständigt kunna ta ansvar för att säkerställa sin egen och andras arbetsmiljö, samt bedöma risker. Ska under handledning kunna upprätta och självständigt följa en riskanalys/riskbedömning.
	L – ABC	Ska kunna beskriva första hjälpen vid olycksfall. Ska kunna grundläggande uttryck på engelska för kommunikation kring nödlägesrutiner, första hjälpen, förebyggande brandskydd och elsäkerhet.	Ska kunna förklara rutiner och första hjälpen vid olycksfall och brandskyddsarbete. Ska kunna förklara hur HLR utförs på person med hjärtstopp.	Ska kunna medverka vid första hjälpen och olycksfall på arbetsplatsen.	Ska självständigt kunna agera vid olycksfall på arbetsplatsen.
	Brandskydd och elsäkerhet	Ska kunna beskriva förebyggande brandskydd och elsäkerhet.	Ska kunna förklara rutiner kring brandskydd och elsäkerhet.	Ska kunna vara delaktig och medverka i det dagliga arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet och agera vid olycksfall eller brand på arbetsplatsen.	Ska självständigt kunna agera och medverka i det dagliga säkerhetsarbetet gällande brandskydd och elsäkerhet.
	Psykosocial arbetsmiljö	Ska kunna beskriva den psykosociala arbetsmiljön och vilka faktorer som kan påverka individen i sitt arbete. Ska kunna grundläggande uttryck på engelska för kommunikation kring psykosocial arbetsmiljö.	Ska kunna förklara hur olika faktorer påverkar den psykosociala arbetsmiljön och hur det berör den enskilde individen i sitt arbete t.ex. mobbing, psykisk ohälsa, hemförhållanden, missbruk.	Ska kunna medverka i arbetet med den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och ha ett inkluderande bemötande.	Ska självständigt kunna och i samverkan med arbetsgivare och kollegor kunna verka för en god psykosocial arbetsmiljö.
	Ergonomi och praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete	Ska kunna beskriva hur kroppen påverkas av felaktiga belastningar eller arbetsställningar (ergonomi). Ska kunna beskriva risker på arbetsplatsen, t.ex. yt tre förhållanden och hur man förebygger dessa genom riskanalys och aktivt arbetsmiljöarbete.	Ska kunna förklara sambandet mellan ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden för att minska risken för arbetsskador. Ska kunna förklara skyddsron, det egna ansvaret att använda skyddsutrustning.	Ska kunna utföra arbetet på ett ergonomiskt korrekt sätt. Ska kunna upprätta och följa en enkel riskanalys/riskbedömning.	Ska självständigt kunna bedöma risker. Ska under handledning kunna upprätta och självständigt följa en riskanalys/riskbedömning.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Ska kunna beskriva olika ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden. Ska kunna beskriva personlig skyddsutrustning.		Ska kunna använda ergonomiska hjälpmedel och personlig skyddsutrustning.	Ska självständigt kunna använda ergonomiska hjälpmedel och personlig skyddsutrustning i dagligt arbete.
	Lyftteknik och kommunikation	Ska kunna beskriva lyftteknik och lastkoppling i samband med transport och lyft av material utifrån regelverk för säkra lyft. Ska kunna beskriva kommunikationshjälpmedel på arbetsplatsen.	Ska kunna förklara säkerhet och risker vid lyftteknik och lastkoppling. Ska kunna förklara hur kommunikation sker med andra på arbetsplatsen med hjälp av olika kommunikationshjälpmedel.	Ska kunna söka information kring regelverk för säkra lyft. Ska kunna kommunicera med andra på arbetsplatsen med givna kommunikationshjälpmedel.	Ska under handledning kunna använda rätt lyftteknik och lastkoppling vid transporter och lyft på ett säkert sätt. Ska självständigt kunna kommunicera på arbetsplatsen med givna kommunikationshjälpmedel.
	Omgivande risker	Ska kunna beskriva omgivande risker på arbetsplatsen.	Ska kunna förklara risker vid t.ex. arbete på höjd, schaktarbete, rasrisker, kastrisker, höghöjdsarbete, hängande last och föremål i rörelse.	Ska kunna observera och värdera risker i samband med aktuella arbeten.	Ska självständigt kunna delta i säkerhetsarbetet.
ARBETSPLATSENS ORGANISATION	Arbetsplatsens organisation	Ska övergripande kunna beskriva arbetsprocessens olika skeden med aktörer och entreprenadformer. Ska övergripande kunna beskriva parternas roll på arbetsmarknaden, avtal och lagar som reglerar anställningen (kollektivavtal, utbildningsavtal och avtalsprinciper), arbetsplatsens försäkringar. Ska kunna beskriva arbetsplatsens olika yrken och roller, grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper.	Ska kunna förklara byggprocessens genomförande och entreprenadsansvar. Ska kunna förklara partsförhållandena med anställningsavtal samt kollektivavtal. Ska översiktligt kunna förklara projektering, produktion och förvaltning.	Ska kunna inhämta relevant information om parternas roll på arbetsplatsen. Ska kunna hur avtal styr rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen. Ska kunna avgöra och utföra sin del av arbetet i den aktuella entreprenadformen.	Ska självständigt kunna ta ansvar för att verka inom gällande avtal. Ska självständigt kunna avgöra om arbetsmomentet är i fas med byggprocessen.
	Arbetsgivare och arbetstagare	Ska kunna beskriva roller och ansvar arbetsplatsen.	Ska kunna beskriva den egna rollen på arbetsplatsen. Ska kunna förklara BAS-U och BAS-P	Ska kunna söka upp arbetsmiljöansvarig.	
	Avtal och regelverk	Ska känna till regelverk kring arbetsmiljöavtal, arbetsmiljoregler (AFS), arbetsmiljöorganisation och syftet med arbetsmiljöplan. Ska känna till behörighetsgivande kurser formulerade av myndigheter och verk inom anläggningsområdet.	Ska kunna förklara den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen. Ska kunna förklara individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö.	Ska kunna planera och på ett säkert sätt utföra arbete i daglig produktion. Ska kunna söka reda på och tillgodogöra sig information ur Arbetsmiljöverkets föreskrifter gällande säkerheten på arbetsplatsen.	Ska självständigt kunna ansvara för att följa gällande avtal. Ska självständigt kunna planera och på ett säkert sätt utföra arbete i daglig produktion. Ska självständigt kunna avgöra om man har rätt behörigheter för arbetsuppgifterna i daglig produktion.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Ska kunna beskriva regler och myndighetsbeslut som styr arbetet, kontroller, kvalitetskrav och besiktning.	Ska kunna förklara arbetsmiljöarbetet och det egna ansvaret i att följa den upprättade arbetsmiljöplanen. Ska kunna förklara arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande certifikat.		
	Arbetsmiljö och säkerhet - allmänt	Ska kunna beskriva de risker som finns vid maskinarbete samt förebyggande säkerhetsarbete vid arbetsplatsen. Ska kunna beskriva det förebyggande arbetet med hälsa, miljö och säkerhet.	Ska kunna förklara samband mellan regelverk, personlig säkerhet och riskbedömning för att minimera tillbud. Ska kunna förklara hur och var man rapporterar tillbud.		
	Branschregelverk	Ska kunna beskriva var man finner information om utförande av vanliga byggtkniska lösningar såsom AMA-systemet, materialinstruktioner och myndighetskrav.	Ska kunna förklara hur man finner information om det aktuella arbetet.	Ska kunna inhämta relevant information utifrån AMA-Systemet och överföra i praktiken.	Ska under handledning kunna använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbete.
ANLÄGGNINGSPROCESSEN	Anläggningsprocessen	Ska kunna beskriva anläggnings- och husbyggnadsprocessens olika skeden, entreprenadformer och aktörer. Ska kunna beskriva arbetsplatsens olika yrken och inbördes roller samt grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper.	Ska kunna förklara anläggnings- och husbyggnadsprocessens olika moment och genomförande. Ska kunna förklara projektering, produktion och förvaltning.	Ska kunna avgöra och utföra arbetsmoment i rätt ordning och i samverkan med andra arbetslag och yrkesgrupper. Ska kunna söka information om anläggningsprojektering, produktion och förvaltning.	Ska med visst stöd kunna planera och utföra sitt arbete i samverkan med andra arbetslag och yrkesgrupper. Ska under handledning kunna redogöra för anläggningsprojektering, produktion och förvaltning.
	Tillståndsprocesser	Ska kunna beskriva tillståndsprocesser som rör bygg- och anläggningsarbete.	Ska kunna förklara olika tillståndsprocesser som rör bygg- och anläggningsarbete. t.ex. bygglov, TA-planer, tillståndsprocesser, hos olika myndigheter.	Ska kunna avgöra och utföra arbetsmoment i rätt ordning utifrån tillståndsprocesser som rör bygg- och anläggningsarbete.	Ska med visst stöd kunna planera och utföra sitt arbete utifrån tillståndsprocesser som rör bygg- och anläggningsarbete.
	Digitalisering	Ska kunna beskriva förekommande digitala hjälpmedel i byggprocessen.	Ska kunna förklara hur digitala hjälpmedel integreras i byggprocessen, som t.ex. GPS, digitala ritningar, Byggnadsinformationsmodeller (BIM).	Ska kunna använda digitala hjälpmedel i olika arbetsmoment. Ska kunna ta fram och använda nödvändig information för det aktuella momentet.	Ska under handledning kunna använda olika digitala hjälpmedel i arbetet. Ska självständigt kunna använda informationen från olika typer av digitala bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
	Geologi / Geoteknik	Ska kunna beskriva jord- och bergarters egenskaper, funktion och hantering.	Ska kunna förklara hur jord- och bergarters egenskaper och struktur påverkar arbetet, t.ex. morän, silt, sand, grus.	Ska kunna särskilja och känna igen vanligt förekommande berg- och jordarter, samt hantera och lagra jord- och bergmaterial.	Ska självständigt kunna särskilja och känna igen vanligt förekommande berg- och jordarter, samt hantera och lagra jord- och bergmaterial.
	Grundvatten	Ska kunna beskriva risker med arbete som berör grundvatten.	Ska kunna förklara konsekvenser, t.ex. vid grundvattenändring, spridning av föroreningar och markstabilitet.		

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Ballastens användningsområden och kvalitet	Ska kunna beskriva olika typer av ballast, deras kvalitet och användningsområden, vilken typ som kan användas var och när samt skillnader i ballastens kvalitet.	Ska kunna förklara ballastmaterial gällande skillnader på retur natursten och bergkrossmaterial och deras respektive användningsområden.	Ska kunna använda rätt ballastmaterial i förhållande till användningsområde.	Ska under handledning kunna använda rätt ballastmaterial i förhållande till användningsområde.
	Täktverksamhet	Ska övergripande kunna beskriva regler, miljökrav och lagstiftning avseende tillstånd för återställning av grus- och bergtäkt.	Ska kunna förklara regler, miljökrav och lagstiftning för tillstånd om återställning av grus- och bergtäkt.		
BYGGHANDLINGAR	Bygghandlingar Rit- och mätteknik för anläggning	Ska kunna beskriva olika typer av bygghandlingar och deras status enligt byggbranschens standardavtal; bestämmelser, ritningar, byggbeskrivningar, AMA och AB. Myndigheters regelverk, lagar t.ex. Arbetsmiljölagen.	Ska kunna förklara bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen. Ska kunna förklara konsekvenserna av att inte följa regelverk och avtal (vite, bötesföreläggande).	Ska kunna inhämta information ur kontrakt, avtal, AMA och regelverk.	Ska med visst stöd kunna använda information som grund för att utföra arbete.
	Ritningsläsning	Ska kunna beskriva skalor, vyer, ritningstyper, specifikationer, symboler, digital ritningsläsning, ritningshuvud och revideringar enligt aktuell standard, t.ex. Bygghandlingar 90.	Ska kunna förklara byggritningens utformning och uppbyggnad, samt digital utrustning för olika arbetsområden.	Ska ur ett ritningsunderlag kunna ta fram, använda och förstå nödvändig information för det aktuella momentet.	Ska självständigt kunna använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbetet, både digitalt och analogt.
MATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Material	Ska kunna beskriva anläggningsmaterial utifrån användningsområde, kvalitet, egenskaper, kostnader, hälso- och miljöaspekter	Ska kunna förklara materials egenskaper och koppling till funktion, användningsområde och miljöpåverkan, t.ex. rörmaterial, ballast.	Ska kunna välja rätt material utifrån konstruktion, funktion och föreskrifter/produktblad och utföra arbete utifrån miljölagstiftningens bestämmelser beträffande landskapsvård och marktäkt.	Ska under handledning kunna välja rätt material och utföra arbetet utifrån miljölagstiftningens bestämmelser.
	Hållbart byggande	Ska kunna beskriva begreppet "hållbart byggande".	Ska kunna förklara de olika aktörernas roll i en bygg- och anläggningsprocess för ett hållbart byggande.	Ska kunna bidra till ett hållbart byggande inom t.ex. materialhantering, förbrukning, återanvändning och hantering av restprodukter.	Ska självständigt kunna verka för ett hållbart byggande.
	Förorenad mark	Ska kunna beskriva innebörden med förorenad mark	Ska kunna förklara begreppet förorenad mark samt tillvägagångssätt vid misstanke om förorening.	Ska kunna reagera på schaktmassor och markens förorening, via lukt och syn.	Ska under handledning kunna bedöma markens förorening.
	Omgivningspåverkan	Ska kunna beskriva omgivningspåverkan	Ska kunna förklara faktorer som påverkar omgivningen. T.ex. Byggnadsverk, ledningar, geologi och tredje man.	Ska kunna utföra en riskbedömning	Ska under handledning kunna utföra en riskbedömning.
	Avfallshantering, källsortering och återvinning	Ska kunna beskriva källsortering och återvinning av material på en byggarbetsplats.	Ska kunna förklara materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden.	Ska kunna utföra källsortering och återvinning på byggarbetsplatser.	Ska självständigt kunna hantera material i byggprojektets olika skeden.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Ska övergripande kunna beskriva skillnaden mellan olika farosymboler och avfallsfraktioner. Ska kunna beskriva miljöledningssystem och principer för kretslopp och återvinning.	Ska kunna förklara byggmaterialens miljöpåverkan och individens egna ansvar. Ska kunna förklara grunderna i ISO 14000. Ska kunna förklara miljörisker som är förenade med användning av bränsle, oljor och kylvätskor.	Ska på ett säkert sätt kunna hantera produkter och material enligt säkerhetsdatablad och farosymboler.	
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Ska kunna beskriva hur man handhar och vårdar verktyg, maskiner och deras användningsområden, utifrån ställda förkunskaps- och arbetsmiljökrav. Ska kunna de engelska översättningarna för de vanligast förekommande verktygen och maskinerna. Ska kunna beskriva branschens utrustning för att minska påverkan av buller, damm, vibrationer och felaktiga arbetsställningar. Ska kunna beskriva hur man väljer rätt utrustning och maskiner/verktyg för det tänkta arbetet. Ska kunna beskriva när det behövs aktuella kravkurser.	Ska kunna förklarade krav som ställs för att handha maskiner/verktyg och dess användningsområden. Ska kunna förklara vikten av att välja rätt utrustning och maskiner/verktyg för det tänkta arbetet i förhållande till arbetsmomentet, arbetsmiljön och hälsan. Ska kunna förklara de krav som ställs utifrån beställarens aktuella kravkurser.	Ska kunna handha och vårda maskiner/verktyg med en säker och ansvarsfull hantering. Ska kunna välja rätt utrustning och maskiner/verktyg för det tänkta arbetet. Ska kunna söka information om säker hantering av maskiner och verktyg. Ska kunna regelverket för ett säkert arbete.	Ska med visst stöd kunna handha maskiner/verktyg på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Ska självständigt kunna välja rätt utrustning och maskiner/verktyg för det tänkta arbetet. Ska självständigt kunna värdera och ta ansvar för att maskiner och verktyg uppfyller kraven för att ett säkert arbete kan utföras. Ska självständigt kunna arbeta på ett säkert sätt utifrån Trafikverkets kravkurser
BYGG- OCH ANLÄGGNINGSTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Bygg- och anläggningskonstruktioner	Ska kunna beskriva de vanligaste bygg- och anläggningskonstruktionerna och deras egenskaper och verkningssätt.	Ska kunna förklara skillnaden mellan olika konstruktioner och deras egenskaper, t.ex. ballast, stödmurar.	Ska kunna arbeta med olika konstruktioner samt utföra grundläggning för dessa.	
			Ska kunna förklara konstruktioners egenskaper ur ett beständighetsperspektiv		
	Mark- och anläggnings fysiska egenskapskrav och lösningar	Ska kunna beskriva mark- och anläggningsmaterialens egenskaper och användningsområden.	Ska kunna förklara anläggningsmaterials egenskaper och koppling till funktion och användningsområde, t.ex. dräneringsegenskaper, bärighet.	Ska kunna inhämta information om utförande av byggtkniska lösningar genom AMA.	Ska under handledning kunna inhämta information om utförande av byggtkniska lösningar genom AMA.
	Mätningsteknik	Ska kunna beskriva de vanligast förekommande analoga och digitala mätverktygen och deras användningsområden.	Ska kunna förklara toleranskrav, felkällor och dess konsekvenser i samband med mätning och utsättning.	Ska kunna använda de vanligaste mätverktygen för vanligt förekommande mätningar och ställa in utrustning efter angivna mått, t.ex. laserutrustning.	Ska under handledning kunna välja, använda samt ställa in mätverktyg efter arbetsuppgift.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Beräkningar	Ska kunna beskriva matematiska metoder för mängd- och volymläsningsberäkningar.	Ska kunna förklara grundläggande metoder för praktiska beräkningar.	Ska med omdöme och rimlighetstänkande kunna tillämpa matematik vid problemlösning och på basis av ritningsunderlag. Ska kunna beräkna volym och area för t.ex. beställning av material. Ska kunna beräkna volymvikter, maxlast, densitet och volymförändringar för jord- och bergmaterial. Ska kunna tillämpa och lösa enkla formler och ekvationer. Ska kunna tolka enkla diagram.	Ska självständigt kunna lösa enklare byggtkniska beräkningar, som kan ligga till grund för till t.ex. materielbehov.
	Resurseffektivitet	Ska kunna beskriva resurseffektivitet och planering gällande material och maskiner.	Ska kunna förklara resurseffektivitet och planering, gällande material och maskiner, t.ex. materialåtgång, tidsåtgång, kostnader, beteende.	Ska kunna göra bedömningar och planera på ett resurseffektivt sätt gällande material, tid, utförande, mm.	Ska självständigt kunna göra bedömningar och planera för att arbeta på resurseffektivt sätt.
	Service och bemötande	Ska kunna beskriva förhållandet till kunder, medarbetare och andra yrkeskategorier.	Ska kunna förklara hur man bemöter kunder, medarbetare och andra yrkeskategorier på ett inkluderande och professionellt sätt utifrån olika behov och personligheter.	Ska kunna bemöta kunder, medarbetare och andra yrkeskategorier på ett inkluderande och professionellt sätt utifrån olika behov och personligheter.	Ska självständigt och i samverkan med andra kunna verka för ett inkluderande och professionellt bemötande.
Gemensamma grunder – mobila maskiner					
MASKINTEKNIK	CE-märkning	Ska kunna beskriva vad CE-märkning innebär.	Ska kunna förklara vad CE-märkningen tillåter och att det är leverantören som ansvarar för maskinens konstruktion och man därmed inte får göra förändringar på maskinen.	Ska kunna kontrollera att maskinen är CE-märkt.	Ska självständigt kunna kontrollera maskinens märkning.
	Transport, dispenser	Ska kunna beskriva dispenser för transport.	Ska kunna förklara vad som krävs för att kunna transportera maskinen. När och vilka dispenser som finns och vad som gäller när man skall förflytta maskiner eller material.		
	Daglig tillsyn /service	Ska kunna beskriva daglig tillsyn av maskinen och förstå vilken daglig tillsyn och service respektive	Ska kunna förklara att monterad arbetsutrustning kan ha speciella behov av service och daglig tillsyn.	Ska kunna utföra daglig tillsyn och tillgodose att service sköts.	Ska självständigt kunna utföra dagligtillsyn och själv kunna utföra eller boka service på arbetsutrustningen.
	Maskinkapacitet	Ska kunna beskriva maskinens kapacitet och dess verktyg.	Ska kunna förklara maskinens kapacitet utifrån rådande omgivning. T.ex. markförhållanden och temperatur.	Ska kunna beräkna volymvikter, maxlast, densitet och volymförändringar för att bedöma bärighet, stabilitet och lastförmåga.	Ska självständigt kunna ta reda på maskinens kapacitet.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Chassi och drivlina	Ska kunna beskriva drivsystemets grundläggande konstruktion och funktion. Ska kunna beskriva bromssystemets grundläggande konstruktion och funktion. Ska kunna beskriva olika typer av däck och dess egenskaper.	Ska kunna förklara de olika drivsystemens egenskaper. Ska kunna förklara att det finns olika typer av bromssystem.	Ska kunna utföra daglig tillsyn och underhållsarbete samt funktionskontroller på användarnivå enligt instruktionsboken. Ska kunna kommunicera med verkstad och leverantör av maskin både intern och externt.	Ska självständigt kunna kommunicera med serviceorganisation och leverantör.
	Elektriska system	Ska kunna beskriva elektriska grundsystem, inkl. batterier, och dess uppbyggnad, funktion och skötsel.	Ska kunna förklara sambandet mellan det elektriska systemets egenskaper och maskinens funktionalitet för att säkerställa driften.	Ska kunna utföra hjälpstart med underhållsladdare, och känna till riskerna med detta. Ska kunna utföra enklare felsökning, samt åtgärda och återställa funktion.	Ska självständigt kunna kommunicera med serviceorganisation.
	Hydraulsystem	Ska kunna beskriva hydraulsystemets grundläggande konstruktion och funktion samt vikten av renlighet. Ska kunna beskriva hydrauloljors egenskaper och miljöpåverkan. Ska kunna beskriva att gällande regler och anvisningar, t.ex krav på slangbrottsventil.	Ska kunna förklara oljors olika egenskaper och tekniska konsekvenser av att blanda olika typer. Ska kunna förklara vad som kännetecknar ett hydrauliskt system och riskerna med trycksatta system med dess säkerhets- och miljörisker	Ska kunna utföra daglig tillsyn och underhållsarbete samt funktionskontroller på användarnivå enligt instruktionsboken. Ska kunna identifiera avvikelser i form av t.ex. temperatur och läckage Ska kunna tillämpa gällande regler och anvisningar, t.ex. krav vid slangbrott	
	Motor	Ska kunna beskriva motorns grundläggande konstruktion och funktion. Ska kunna beskriva vanligt förekommande oljekvaliteter och viskositetsgrader samt hantering av oljor. Ska kunna beskriva vanligt förekommande kylvätsketyper och dess hantering. Ska kunna beskriva mekanisk kraftöverföring.	Ska kunna förklara principen för mekanisk kraftöverföring. Ska kunna förklara olika drivmedel. Ska kunna förklara oljans funktion för motorns prestanda. Ska kunna förklara motorns kylsystem.	Ska kunna utföra daglig tillsyn och underhållsarbete samt funktionskontroller på användarnivå enligt instruktionsboken.	Ska självständigt kunna kommunicera med serviceorganisation.
	Maskindata	Ska kunna beskriva modell, tillverkningsår, vikt, storlek på bränsletank och serienummer.	Ska kunna förklara var man hittar information om det aktuella maskinlaget.		
	Förarstöd	Ska kunna beskriva display, arbetsområde, maxkapacitet och tillbehör.		Ska kunna utföra funktionskontroller utefter instruktionsbokens krav.	Ska självständigt kunna utföra funktionskontroller.
ARBETSMILJÖ OCH SÄKERHET	Aktsam körning	Ska kunna beskriva aktsamt framförande.	Ska kunna förklara maskinens roll i kollektivet på arbetsplatsen.		

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Behörighetskrav	Ska kunna beskriva lagen om trafikförsäkring och förekommande försäkringar enligt branschrekommendationer Ska kunna beskriva krav på förarbehörigheter beroende på maskintyper. Ska kunna beskriva krav och regelverk för arbete på väg	Ska kunna förklara gällande krav på försäkringar och förarbevis för olika typer av maskiner. Ska kunna förklara kravet på EBR-intyg för arbete på väg. Ska kunna förklara externa kravutbildningar för arbete på väg och SIK Trafikverket. Ska kunna förklara eventuella behov av TA-planer. Ska kunna förklara farligt gods och kännedom om att det finns utbildningskrav	Ska kunna säkerställa att maskin är försäkrad enligt gällande föreskrifter och att man har giltigt förarbevis.	
	Besiktning av fordon	Ska kunna beskriva besiktningsskrav för fordon och maskin, samt tidsintervall.	Ska kunna förklara när nästkommande besiktning ska utföras. Ska kunna förklara sanktionsavgifter för obesiktade maskiner. Ska kunna förklara brandbesiktning SBF127.	Ska kunna säkerställa att maskinen är besiktigad enligt gällande krav.	Ska självständigt kunna inhämta information om besiktningsskrav och åtgärder efter slutförd besiktning.
	Körning på väg	Ska kunna beskriva regler för körkortsbehörigheter för maskiner.	Ska kunna förklara reglerna för att framföra maskiner på väg, motorredskap etc.		
	Framförande av arbetsfordon	Ska kunna beskriva kraven för framförande av mobila arbetsmaskiner, risker och moment vid förflyttning av maskin. Ska kunna beskriva aktuella regler enligt vägtrafikförordningen samt Trafikverkets och Arbetsmiljöverkets författningssamlingar. Ska kunna beskriva regelverk för förarhytter.			
	Miljö och hållbarhet	Ska kunna beskriva principerna för hållbart byggande med ekonomiska incitament.	Ska kunna förklara miljöledningssystem och principerna för kretslopp, återvinning samt källsortering av arbetsmaterial.	Ska kunna arbeta enligt företagets miljöpolicy och riktlinjer för ett hållbart och energibesparande byggande.	Ska självständigt kunna arbeta utefter ett hållbart byggande.
	Miljö och utsläpp	Ska kunna beskriva EU:s krav på avgasens innehåll. Ska kunna beskriva regler för tankning på avsedd plats.	Ska kunna förklara åtgärder för att minimera maskinens utsläpp.	Ska kunna använda och säkerställa funktionalitet i utrustning för att reducera avgasutsläpp. Ska kunna planera arbetet och köra energieffektivt	Ska självständigt kunna arbeta för att reducera utsläpp.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Ska kunna beskriva rutiner för spill och hur man sanerar ett läckage. Ska kunna beskriva ekonomisk körning.			
	Förarmiljö/ergonomi	Ska kunna beskriva grundläggande ergonomiska förutsättningar för en god förarmiljö. Ska kunna beskriva arbetsmetoder för att lyfta rätt. Gå, kliva och klättra rätt. Stiga i och ur hytt. Ska kunna beskriva olika ergonomiska hjälpmedelsfunktioner som t.ex. förarstol. Ska kunna beskriva klimatsystem, funktion, åtgärder och risker. Ska kunna beskriva hälso- och miljörisker som är förenade med användning av bränsle, oljor och kylvätskor.	Ska kunna förklara människans ergonomiska förutsättningar och begränsningar. Ska kunna förklara betydelsen av och förutsättningar för en god ergonomisk förarmiljö. Ska kunna förklara maskinistens eget ansvar gällande kontroll av vätskenivåer och smörjsystem samt risker i samband med kemikaliehantering.	Ska kunna avgöra och ställa krav på en ergonomiskt riktig förarmiljö.	Ska självständigt kunna arbeta efter säker och trygg arbetsmiljö.
	Personlig skyddsutrustning	Ska kunna beskriva vilken personlig skyddsutrustning som behövs för maskinförare. Ska kunna beskriva när och hur personlig fallskyddsutrustning ska användas.	Ska kunna förklara vikten av användandet av personlig skyddsutrustning. Ska kunna förklara behovet av flytväst vid arbete invid vatten. Ska kunna förklara funktionen hos skyddsskor, hjälm, eventuella glasögon eller visir. Ska kunna förklara varför man ska ha arbetskläder och varselkläder. Ska kunna förklara funktionen hos fallskyddsutrustning, t ex helkroppssele, lina och infästningspunkter. Ska kunna förklara daglig tillsyn och årlig kontroll av fallskyddsutrustning.	Ska kunna använda personlig skyddsutrustning och fallskyddsutrustning lämplig för arbetsuppgiften.	Ska självständigt kunna använda rätt skyddsutrustning för det aktuella arbetsmomentet.
	Lyftsäkerhet	Ska kunna beskriva arbetsmetoder för säkra lyft med avseende på lyftkättingar, mjuka redskap (stroppar mm), schackel, speciallyftredskap och vajerstroppar.	Ska kunna förklara olika typer av lyftredskap och dess användningsområden för att säkerställa säkra lyft.		

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
			Ska kunna förklara förvaring av lyftredskap och när redskap ska kasseras.		
	Arbete nära starkström	Ska kunna beskriva föreskrifter och bestämmelser för maskinarbete i närhet av starkström.	Ska kunna förklara eget och andras ansvar gällande elsäkerhet och behörigheter för att arbeta med starkström. Ska kunna förklara EBR byggmetoden och ESA elsäkerhet.		
	Brand och räddning	Ska kunna beskriva första hjälpen vid olycksfall och förebyggande brandskydd. Ska kunna beskriva användning av personlig skyddsutrustning. Ska kunna beskriva arbetsmiljö och säkerhetsarbete på arbetsplatsen. Ska kunna beskriva föreskrifter och bestämmelser. Ska kunna förklara regler för framkomlighet för räddningstjänst på mark.	Ska kunna förklara vikten av att använda personlig skyddsutrustning. Ska kunna förklara HLR. Ska kunna förklara risker kopplade till maskintyper och arbetsplats-specifika förutsättningar som t.ex. uppställning och bärighet.	Ska kunna släcka bränder i maskiner. Ska kunna utföra HLR. Ska kunna använda en hjärtstartare och har information om var den är placerad.	Ska självständigt kunna agera vid hjärtstopp, brand och räddning.
Gemensamma grunder - mobila maskiner - grundläggning					
ARBETSMILJÖ	Svensk grundläggningsråd och anvisningar	Ska kunna beskriva Svensk grundläggningsråd och anvisningar.	Ska kunna förklara innehåll och var man hittar anvisningar.		
	Risikinventering - grundläggningsmetoder	Ska kunna beskriva risikinventering	Ska kunna förklara hur man upprättar en risikinventering för ett grundläggningsarbete.	Ska kunna läsa och hjälpa till vid upprättande av risikinventering. Ska kunna göra en risikinventering beroende på metodval inom grundläggning.	Ska självständigt kunna läsa och arbeta efter en risikinventering, samt stoppa arbetet och revidera risikinventeringen.
ARBETSMILJÖ	Arbetsberedning - grundläggningsmetoder	Ska kunna beskriva en arbetsberedning	Ska kunna förklara hur man upprättar en arbetsberedning för ett grundläggningsarbete	Ska kunna läsa och hjälpa till vid upprättande av arbetsberedning.	Ska självständigt kunna läsa och arbeta efter en arbetsberedning, samt stoppa arbetet och revidera arbetsberedningen.
	Bärighet	Ska kunna beskriva olika markförhållanden och metoder för att uppnå tillräcklig bärighet.	Ska kunna förklara olika markförhållanden och maskinbelastningar och hur man utför arbetet på ett säkert sätt	Ska kunna tillgodogöra sig information från ritning, markundersökningar och manualer för att utföra ett säkert arbete.	Ska med handledning kunna avgöra bärigheten och markens beskaffenhet och göra dagliga uppföljningar.
	Roterande och lyftande maskiner	Ska kunna beskriva riskerna med roterande och lyftande maskiner.	Ska kunna förklara kläm/fall och säkra zoner kring maskiner.	Ska kunna hantera grundläggningsmaskiner.	Ska självständigt kunna utföra ett arbete med eller runt maskinen på ett säkert sätt.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Tunga lyft-ergonomi	Ska kunna beskriva hur man hanterar grundläggningsmaterial och vilka hjälpmedel som finns att tillgå.	Ska kunna förklara hur man hanterar grundläggningsmaterial och vilka hjälpmedel som finns att tillgå.	Ska kunna hantera material på ett säkert och hållbart sätt både på kort och lång sikt.	Ska självständigt kunna utföra säkra lyft.
	Tunga lyft - maskin/material	Ska kunna beskriva hur man med maskin på ett säkert sätt lyfter/reser material vid grundläggningsarbeten	Ska kunna förklara hur man med maskin på ett säkert sätt lyfter/reser material vid grundläggningsarbeten	Ska kunna hantera material med hjälp av maskinen på ett säkert sätt.	Ska självständigt kunna hantera material med hjälp av maskinen på ett säkert sätt.
	Lyftområde/Säkerhetsavstånd	Ska kunna beskriva risker och åtgärder vid arbete med lyftande maskiner i sammanfallande arbetsområde.	Ska kunna förklara åtgärder för att säkra kranens lyftområde, med hjälp av avstängningar och säkerhetsavstånd. Ska kunna förklara kran- och maskinförarens roll i att samverka när flera maskiner rör sig i samma arbetsområde. Ska kunna förklara kranens lyftområdesbegränsare och säkerhetssystem.	Ska kunna utföra kranlyft i sammanfallande arbetsområde och kommunicera med andra förare. Ska kunna hitta information om vad som gäller för inställning av kranens lyftområdesbegränsare.	Ska självständigt kunna utföra kranlyft i sammanfallande arbetsområde.
	Särskilda lyftområden	Ska kunna beskriva regler för kranarbete i utsatta områden, t.ex. närheten av spårområde, luftledning, flygplats och	Ska kunna förklara krav på speciella utbildningar beroende på olika uppdragsgivare och arbetsplatser. Ska kunna förklara avstånd till luftledningar. Ska kunna förklara ljusmarkeringar, arbetsområden och arbetshöjd i närheten av flygplats. Ska kunna förklara nödvändiga tillstånd och vilka dokument som ska finnas på plats. Ska kunna förklara kontaktpersoner eller samordningsansvarig för kontaktvägar.	Ska kunna utföra kranarbete där det finns speciella förutsättningar som spår, luftledningar och flygplats. Ska kunna redogöra för risker i samband med speciella arbetsplatser såsom i närheten av spår, luftledning och flygplats.	Ska under handledning kunna utföra kranarbete där det finns speciella förutsättningar som spår, luftledning och flygplats.
GRUNDLÄGGNINGSMETODER	Metoder	Ska kunna beskriva metoder för grundläggning.	Ska kunna förklara faktorer som påverkar val av grundläggningsmetod.	Ska kunna tillgodogöra sig information om grundläggningsmetoder utefter grundens förutsättningar.	Ska under handledning kunna välja grundläggningsmetod.
	Erforderliga delområden nedan som personen jobbar inom.				
	Slagna pålar	Ska kunna beskriva påltyper och utförande vid pålning.	Ska kunna förklara faktorer som påverkar val av påltyp och metodval/utförande vid: - Arbete på vatten - Skarvning, svetsning - Stoppslagning - Kapning	Ska kunna installera olika påltyper, trä betong, stål efter gällande förutsättningar.	Ska självständigt kunna utföra arbetet i enlighet med gällande handlingar och normer.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
				Ska kunna installera vertikala och lutande pålar.	
	Stödkonstruktioner	Ska kunna beskriva olika stödkonstruktioner och metodval.	Ska kunna förklara olika stödkonstruktioner och olika tätningmetoder: - Spont - Slitsmur - Glesspont	Ska kunna utföra olika tätningmetoder och stödkonstruktioner.	
	Borrade pålar	Ska kunna beskriva olika påltyper och utförande vid borrning.	Ska kunna förklara installation av vertikala och lutande pålar.	Ska kunna välja och installera olika påltyper efter gällande förutsättningar. - Arbete på vatten - Skarvning, Svetsning - Stoppslagning - Kapning	
	Installation stag	Ska kunna beskriva olika stagtyper och utförande/metodval vid borrning och installation.	Ska kunna förklara installation av vertikala, horisontella och lutande stag. Ska kunna förklara skillnaden mellan temporära och permanenta stag. Ska kunna förklara injektering, blandningsförhållande och tillsatser.	Ska kunna installera olika stagtyper vid arbete på vatten, skarvning, kapning.	
	Uppspänning av stag	Ska kunna beskriva uppspänning av olika stagtyper.	Ska kunna förklara hur man spänner stag och beaktar: - Tryck, flöden och kolvareor - Provdraening, laststeg, låslast - Krypning, töjning	Ska kunna utföra uppspänning av olika typer av stag.	
	Jordförstärkning	Ska kunna beskriva jordförstärkande åtgärder och metodval för utförande av dessa.	Ska kunna förklara: - Olika bindemedel och dess egenskaper - Hantering bindemedel - Tryckkärlutbildning "Pneumatisk	Ska kunna utföra jordförstärkningsarbete.	
	Jetinjektering	Ska kunna beskriva jetinjektering åtgärder och utförande av dessa.	Ska kunna förklara: - Tryck, flöde, vct - Blandningsförhållande och tillsatser - Rengöring - Hantering restprodukter	Ska kunna utföra jetinjekteringsarbete.	
	Injekteringsarbeten	Ska kunna beskriva injekteringsarbete.		Ska kunna utföra injekteringsarbete.	
	Smide	Ska kunna beskriva smidesarbete.	Ska kunna förklara: - Behörighetsklasser - Utbildningskrav	Ska kunna utföra smidesarbete efter gällande handlingar och normer.	

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
GEOLOGI, GRUNDVATTEN OCH OMRÅDESPÅVERKAN	Geoteknik	Ska kunna beskriva underlaget av en geoteknik undersökning.	Ska kunna förklara Geotekniska kategorier och dess krav och vad som påverkar val av dessa.	Ska kunna bedöma markförhållanden och förstå gränssnittet mellan jord och berg - Jordlager - Friktionsgränser - Friktionsvinkel - Tjälfarliga klasser - Sonderingsmetoder - Benämningar och beteckningar vid sondering	Ska självständigt kunna läsa geotekniska ritningar och kunna ta fram nödvändig information för att utföra en grundläggning.
	Sättningar	Ska kunna beskriva vilka sättningar som kan förekomma och hur man kan förebygga dessa. Ska kunna beskriva hur man följer upp sättningsmätning på olika sätt på arbetsplatsen och dess närområde.	Ska kunna förklara vilka sättningar som kan förekomma och hur man kan förebygga dessa. Ska kunna förklara hur man följer upp sättningsmätning på olika sätt på arbetsplatsen och dess närområde.	Ska kunna förebygga sättningar och förstå signaler på arbetsplatsen som orsakar sättningar.	Ska självständigt kunna jobba mot att minimera sättningar och med hjälp kunna övervaka sättningar.
	Vibrationer	Ska kunna beskriva vibrationers påverkan på kroppen.	Ska kunna förklara uppkomsten av vibrationer och hur man kan undvika eller minska vibrationer. Ska kunna förklara när vibrationer kan orsaka skada och hur vi upptäcker dessa.	Ska kunna förebygga vibrationer och förstå signaler på arbetsplatsen som orsakar vibrationer.	Ska självständigt kunna jobba mot att minimera vibrationer och med hjälp kunna övervaka vibrationer.
	Grundvatten	Ska kunna beskriva risker kring förändringar av grundvattennivån. Ska kunna beskriva signaler på förändring av grundvattennivån.	Ska kunna förklara grundvatten och risker kring förändringar av grundvattennivån. Ska kunna förklara Miljöbalken.	Ska kunna minimera påverkan på grundvattnet och förstå riskerna kring grundvatten. Ska kunna se signaler på förändringar av grundvattenytor.	Ska med visst stöd kunna bedöma grundvatten, samt risker och signaler som tyder på förändringar av grundvattenytor.
	Omgivningspåverkan	Ska kunna beskriva riskerna vid olika metoder för att kunna bedöma vilka som ska användas eller ej.	Ska kunna förklara vad olika metoder ger för olika risker i omgivningen avseende markförhållanden.	Ska kunna utföra en metod på ett säkert sätt för att minska omgivningspåverkan och förstå signaler vid påverkan av omgivningen.	Ska självständigt kunna utföra en metod på ett säkert sätt för att minimera omgivningspåverkan och förstå signaler vid påverkan av omgivningen.
	Massundanträngning	Ska kunna beskriva massundanträngning.	Ska kunna förklara vilka faktorer som påverkar och metodval för att undvika massundanträngning.	Ska kunna förebygga massundanträngning och vilka metoder som finns att tillgå för att undvika massundanträngning.	Ska självständigt kunna bedöma massundanträngning och när det finns risker för det. Ska självständigt kunna se signaler som tyder på massundanträngning och att åtgärder behövs.
	Bortspolning material	Ska kunna beskriva uppspolning/ bortspolning av material vid borrning	Ska kunna förklara åtgärder för att minska uppspolning/ bortspolning av material och vilka risker som är involverade	Ska kunna förebygga bortspolning och vilka metoder som finns att tillgå för att undvika bortspolning.	Ska självständigt kunna avgöra när det finns risk för bortspolning. Ska självständigt kunna tyda signaler som tyder på bortspolning och att åtgärder behövs.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Bottenuppretryckning	Ska kunna beskriva bottenuppretryckning.	Ska kunna förklara vad bottenuppretryckning är och vad som påverkar.	Ska kunna se signal på bottenuppretryckning.	Ska med handledning kunna motverka bottenuppretryckning.
LOGISTIK ARBETSPLATS	Planering av arbete	Ska kunna beskriva säkerhetsavstånd, bärighet, framkomlighet och planering av eget arbete på arbetsplatsen.	Ska kunna förklara utrymmeskrav för att kunna arbeta med maskin och material. Ska kunna förklara säkerhetsavstånd inom arbetsplatsen och mot tredje man.	Ska kunna planera och lägga upp sitt eget arbete 1vecka framåt och ska kunna förmedla detta till andra på arbetsplatsen.	Ska självständigt kunna planera sitt eget arbete 1 v framöver och förmedla detta till arbetsledning.
	Lossning -lastning	Ska kunna beskriva Säkra lyft och ta emot och skicka iväg eget material.	Ska kunna förklara hur man kopplar/lyfter/säkrar det material som hanteras.	Ska kunna ansvara för att ta emot och skicka iväg material på arbetsplatsen. Ska kunna söka information om rutiner ej finns.	Ska självständigt tillsammans med transportör kunna ta emot och skicka iväg material på arbetsplatsen.
	Hantering material	Ska kunna beskriva materialhantering, täckning av material, och vinterförhållanden. Ska kunna beskriva begreppet "Ordning och reda på arbetsplatsen".	Ska kunna förklara vilka material som är känsliga och behöver täckas. Ska kunna förklara uppklippning av kollin (tex rörbuntar) och uppställning av material för att det skall fungera under produktion. Ska kunna förklara hur man ställer upp material för att få en bra produktion. Ska kunna förklara hur man hanterar material under vinterhalvåret. Ska kunna förklara vikten av ordning och reda.	Ska kunna hantera arbetsplatsens grundläggning material på rätt sätt. Ska kunna ställa upp materialet på ett säkert sätt. Ska kunna söka information om rutiner ej finns.	Ska självständigt kunna hantera allt grundläggning material på arbetsplatsen med hjälp av rutiner och beroende på väderlek.
	Dokumentation	Ska kunna beskriva mottagningskontroll och dokumenthantering under drift och vid avetablering.	Ska kunna förklara hur man fyller i en mottagningskontroll och fyller i en avsändarlista. Hur man dokumenterar använt material i tex påprotokoll, ställistor etc.	Ska kunna fylla i en mottagningskontroll, avsändarlista och protokoll. Ska kunna läsa följesedlar och materialspecifikationer.	Ska självständigt kunna fylla i mottagningskontroller, avsändarlistor och protokoll. Ska under handledning kunna läsa följesedlar och materialspecifikationer
MÄTMETODER OCH KONTROLLER	Egenkontroll och dokumentation.	Ska kunna beskriva och dokumentera utfört arbete.	Ska kunna förklara kraven på vilka egenkontroller och protokoll på utfört arbete som krävs.	Ska kunna efterfråga rätt egenkontroller och protokoll samt kunna fylla i dessa på korrekt sätt.	Ska självständigt kunna fylla i dokumentation som egenkontroller och protokoll.
	Omgivningspåverkan	Ska kunna beskriva mätning av vibrationer, ljud, sättningar och rörelse.	Ska kunna förklara mätutrustning för omgivningspåverkan.	Ska kunna förstå varför man utför mätning av omgivningspåverkan.	Ska självständigt kunna ta emot och reagera på höga larmvärden.
	Stötvågsmätning	Ska kunna beskriva en påles geotekniska bärförmåga.	Ska kunna förklara varför man stötvågsmäter pålar.	Ska kunna montera givare på påle och utföra stötvågsmätning med mätutrustning.	Ska med visst stöd från den som gör mätningen kunna utföra en stötvågsmätning på arbetsplatsen.

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Grundvatten	Ska kunna beskriva grundvattennivåer.	Ska kunna förklara arbetsplatsens specifika riskanalys när det gäller grundvatten. Ska kunna förklara hur man mäter grundvattennivåer i grundvattenrör.	Ska kunna efterfråga och tyda riskanalysen för grundvatten på arbetsplatsen. Ska kunna tyda arbetsplatsens grundvattenförhållande. Ska kunna agera på avvikelser i grundvattennivåer.	Ska självständigt kunna mäta nivåer i grundvattenrör. Ska under handledning kunna tolka och agera på avvikelser i grundvattennivåer. Ska under handledning förstå en specifik arbetsplats
	Inklinometer/rakhetsmätning	Ska kunna beskriva kontroll av en pålesraket.	Ska kunna förklara varför man utför rakhetsmätningar.	Ska kunna efterfråga krav på rakhetsmätning. Ska kunna mäta raket med ficklampa / tolk och inklinometer.	Ska självständigt kunna efterfråga krav på raket. Ska självständigt kunna utföra rakhetsmätningar med ficklampa och tolk. Ska under handledning kunna delta vid inklinometermätning.
	Stagkrafter	Ska kunna beskriva mätning av krafter och töjningar i stag.	Ska kunna förklara varför och hur man spänner stag. Ska kunna förklara stagkraftgivarens funktion för bevakning av konstruktionen.	Ska kunna spänna stag. Ska kunna använda stagkraftgivare för bevakning av konstruktionen.	Ska självständigt kunna efterfråga stagkrafter och reagera på onormala rörelser i konstruktionen.
	Injekteringsbruk	Ska kunna beskriva kontroll och mätning av injekteringsbruk. Ska kunna beskriva vilka provmetoder som finns för injekteringsbruk.	Ska kunna förklara varför man kontrollerar injekteringsbruk.	Ska kunna ställa krav på kontroll och mätning av injekteringsbruk.	Ska under handledning kunna utföra kontroller och mätningar av injekteringsbruk.
MASKINKUNSKAP	CE-märkning	Ska kunna beskriva vad CE-märkning innebär.	Ska kunna förklara vad CE-märkningen tillåter, samt leverantörens och maskinförarens ansvar för maskinens konstruktion.	Ska kunna kontrollera att maskinen är CE-märkt.	Ska självständigt kunna kontrollera maskinens CE-märkning.
	Transport, dispenser	Ska kunna beskriva regelverk för transport av maskiner. Ska kunna beskriva dispenser för transport av maskiner.	Ska kunna förklara krav vid transport av maskiner.	Ska kunna boka transport av maskiner enligt gällande regler och dispenser.	Ska under handledning kunna boka en transport enligt gällande regler och dispenser.
	Daglig tillsyn/service arbetsutrustning	Ska kunna beskriva daglig tillsyn av maskinen. Ska kunna beskriva vilken daglig tillsyn och service respektive arbetsutrustning (hammare, rotation etc.) behöver.	Ska kunna förklara varför monterad arbetsutrustning kan ha speciella behov av service och daglig tillsyn.	Ska kunna utföra daglig tillsyn och tillgodose att service sköts.	Ska självständigt kunna utföra daglig tillsyn. Ska självständigt kunna genomföra eller boka service på arbetsutrustningen.
	Resning/fällning	Ska kunna beskriva resning och fällning av maskin.	Ska kunna förklara momenten vid resning och fällning. Ska kunna förklara risker vid resning och fällning för respektive maskin.	Ska kunna resa och fälla maskinen på ett säkert sätt.	Ska självständigt kunna resa och fälla maskinen på ett säkert sätt

Yrke: Maskinförare grundläggning

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
			Ska kunna förklara var man hittar information om resning och fällning i manualen.		
	Kapaciteter	Ska kunna beskriva var man finner information om maskinens kapacitet och andra uppgifter som krävs för att framföra maskinen på ett säkert sätt.	Ska kunna förklara vilka uppgifter kring maskinens kapacitet som är viktiga för att framföra maskinen på ett säkert sätt. Ska kunna förklara maskinens rörelsemönster, lutningar, lyftkapacitet, Wire system och kombimaskiner.	Ska kunna inhämta information som är relevant för att säkert framföra maskinen.	Ska självständigt kunna inhämta information som är relevant för att framföra maskinen säkert.
	Säkerhetsavstånd	Ska kunna beskriva maskinens arbetsområde och säkerhetsavstånd. Ska kunna beskriva risker som påverkar arbetsområde och säkerhetsavstånd.	Ska kunna förklara vilka faktorer som kan påverka risker, arbetsområde och säkerhetsavstånd.	Ska kunna informera övriga på arbetsplatsen om säkerhetsavståndet och de risker som finns inom det.	Ska självständigt kunna kommunicera med övriga på arbetsplatsen om maskinens säkerhetsavstånd.